

Дюк Т.І.
студент магістратури
юридичного факультету
Тернопільського національного
економічного університету
Науковий керівник: д.ю.н., професор, завідувач
кафедри конституційного, адміністративного
та фінансового права ТНЕУ
Гречанюк С.К.

АДМІНІСТРАТИВНІ ПОСЛУГИ ЯК ПРЕДМЕТ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Публічні послуги – це всі послуги, що надаються публічним сектором або іншими суб'єктами під відповідальність публічної влади і за рахунок публічних коштів. За ознаками суб'єкта, що надає публічні послуги, розрізняють такі види послуг:

1) державні послуги – це послуги, що надаються органами державної влади та державними підприємствами, установами й організаціями. До державних послуг також належать послуги, які надаються недержавними організаціями в порядку виконання делегованих повноважень. У цьому випадку на перше місце для визначення природи послуги ставиться не безпосередній суб'єкт її надання, а суб'єкт, який несе відповідальність за надання цієї послуги, та джерело фінансування надання даного виду послуг, тобто вид бюджету [1, с. 52]. Таким чином, термін «державні» є досить поширеним, але він не визначає специфіку інституту, що розглядається;

2) муніципальні послуги – послуги, що надаються органами місцевого самоврядування, комунальними підприємствами, установами та організаціями. Термін «муніципальні» також не дає повного визначення, оскільки залишає поза увагою одного з основних суб'єктів надання відповідних послуг [2, с. 179].

Державні та муніципальні послуги разом складають сферу адміністративних (публічних) послуг.

Виокремлення відносин щодо надання адміністративних послуг дозволяє змінювати характер відносин між адміністративними органами та приватними особами; відмежовувати публічно-службову діяльність адміністративних органів від їх господарської діяльності; може використовуватися для розмежування діяльності органів влади щодо вироблення політики (розробки політичних програм, нормативних актів) та поточного адміністрування (вирішення конкретних життєвих ситуацій).

Вчений О. Люхтергандт вважає, що поняття адміністративних послуг не охоплює речових (наприклад, видача самої ліцензії) і фінансових послуг (наприклад, видача грошей соціально незахищеним особам), розуміючи при цьому під адміністративними (управлінськими) послугами «позитивні» індивідуальні акти, які приймаються з метою задоволення певних інтересів фізичних або юридичних осіб [3, с. 27].

Взаємовідносини осіб з органами влади передбачають здійснення останніми різноманітних процедурних дій, які, до речі, існували і раніше (наприклад, реєстрація суб'єктів підприємницької діяльності, легалізація

об'єднань громадян, призначення субсидій, пенсій), однак на концептуальному рівні майже не розглядалися, а на нормативному розглядалися фрагментарно, що, у свою чергу, сприяло зловживанням з боку посадових осіб і обмеженню прав, свобод та інтересів фізичних і юридичних осіб.

Запровадження поняття «адміністративні послуги» суттєво впливає на переосмислення змісту предмета адміністративного права і дає підстави визначати цю категорію через відповідні правовідносини.

Основою ефективного механізму надання адміністративних послуг має стати нова система взаємовідносин влади і громадян, що базуватиметься на принципах прозорості й ефективності, сприятиме наданню компетентних та зрозумілих для громадян роз'яснень щодо застосування законодавства [4, с. 356-361], підвищить рівень виконавчої дисципліни та ділової культури державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування, які безпосередньо співпрацюють із громадянами у напрямі надання їм адміністративних послуг [5, с. 69], зобов'яже чиновників мотивувати прийняті рішення і надасть можливість громадянам брати участь у підготовці та прийнятті рішень, що безпосередньо стосуються їх інтересів [5, с. 57]. Вважаємо, що запровадження інституту адміністративних послуг сприятиме досягненню найважливішого завдання адміністративної реформи – змінити ідеологію діяльності держави з владарювання на служіння.

Список використаних джерел

1. Концепція “Адміністративні послуги – нова якість держави” (проект). Матер. семінару “Реформування основних адміністративно-правових інститутів: проблеми теорії і практики” / Центр політико-правових реформ, 28 листопада 2003. Київ, 2003. 58 с.
2. Коломоєць Т.О. Управлінські послуги в контексті взаємодії особи й органів місцевої влади в Україні: концептуальний і нормативний аспекти. *Актуальні проблеми державного управління: зб. наук. праць* / редкол. С. М. Серьогін та ін. Дніпропетровськ, 2002. Вип. 1 (7). С. 178-182.
3. Люхтергандт О. Проект Адміністративного процедурного кодексу України та сучасне адміністративне процедурне право. *Юридичний журнал*. 2002. № 5. С. 27-31.
4. Долечек В. Нормативно-правові аспекти надання управлінських послуг населенню органами виконавчої влади України. *Зб. наук. праць Національної академії державного управління при Президентові України* / за заг. ред. В.І. Лугового, В.М. Князева. Київ: Вид-во НАДУ, 2005. Вип.1. С. 356-361.
5. Ківалов С.В., Біла Л.Р. Державна служба в Україні: підруч. Одеса: Юрид. л-ра, 2003. 368 с.